

Hofors Kommun

Projektbeskrivning – förstudie Naturbaserad grön rehabilitering Hofors

Bilaga 1 till ansökan om medel från Samordningsförbund Gävleborg •

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING

Bakgrund	3
----------	---

BESKRIVNING

Grunderna för förstudien	3
Övergripande målbild	5
Syfte och mål med förstudien	5
Verksamhetsbeskrivning och aktiviteter	5
Projektorganisation	8
Tidsplan	8
Uppföljning/utvärdering	9
Övergripande budget/finansiering	9

INLEDNING

Bakgrund

Hofors kommun slutför för närvarande investeringen i Trädgårdsstadens första steg med etablering av växthus i Hagaparken Hofors. Trädgårdsstaden innebär möjligheter för utveckling inom en rad olika områden som Arbetsmarknad, Integration, Hälsa, Företagande, Besöksnäring och Utvecklingsinitiativ

Redan på ett tidigt stadium i förberedelserna för Trädgårdsstaden fanns därför en inriktning på att skapa & driva en medicinsk och/eller terapeutisk hälsoträdgård för naturbaserad grön rehabilitering.

Trädgårdsstaden ges initialt ett konkret innehåll med verksamhet kopplat till kommunens enhet för Arbetsmarknad och Integration - AMI. Inriktningen är att i den gröna miljön bedriva lägesförändrande insatser för personer som av arbetsmarknadsmässiga, integrationsmässiga eller sociala anledningar behöver utvecklingsinsatser. Avsikten är lägesförändring mot egen försörjning i arbete eller eget företagande alternativt vidare studier. AMI skall förutom den egna verksamheten ansvara för områdets förvaltning och skötsel, samt underlätta samverkan med och service till externa aktörer som önskar bedriva samverkan, verksamhet, utvecklingsinsatser, forskning etc i Trädgårdsstaden.

Genom etableringen av Trädgårdsstaden stärks kommunen på flera områden och har utvecklat en ny regional position som möjliggör ambitionerna bakom denna förstudie.

BESKRIVNING

Grunderna för förstudien

Det finns bra förutsättningar att i Trädgårdsstaden utveckla ytterligare verksamhet med den avsedda inriktningen. Utvecklingen av området till en grön oas för olika ändamål ligger som grund, samtidigt som det finns ett antal tydliga anledningar till att det är just i Hofors som detta är både möjligt och intressant. Dessa redovisas nedan:

- Gävleborgsregionen har höga tal av arbetsrelaterad ohälsa och ett stort antal personer som befinner sig i sjukskrivningar. Särskilt den psykiska ohälsan ökar och är den vanligaste orsaken till sjukskrivningar där orsaken ofta är utmattnings- och stress. De som bränns ut är yngre, är borta längre och var fjärde drabbad blir sjuk igen. Det är tillika de idealiska medarbetarna som går in i "väggen". De långa sjukskrivningarna har ökat betydligt och möjligheten att komma tillbaka till arbetslivet minskar ju längre tid man är borta. Dessa problem som har omfattande effekter och konsekvenser för enskilda, arbetsgivare och hälso- och sjukvården och det behövs många olika alternativa insatser och behandlingar för att möta och hantera dessa ohälsotal. Det är en övervägande andel kvinnor som kommer i arbetsrelaterad psykisk ohälsa, särskilt inom offentlig sektor. Insatser som kan förebygga ohälsa och stödjer rehabilitering och återgång till arbete är därför även positiva i ett jämställdhetsperspektiv.
- Evidensbaserad forskning visar tydligt på positiva effekter av naturbaserad och grön rehabilitering för att behandla psykisk ohälsa, smärtrelaterade tillstånd och svårigheter från funktionsnedsättningar. Dessa terapier och behandlingar ger varaktiga effekter, förkortar sjukskrivningstiderna med snabbare återgång till ett aktivt liv samt lägre tal av återkomst till nya sjukskrivningar. Under de senaste tio åren har även genomförts svenska forskningsinsatser som visar på tydliga positiva resultat för många kategorier. Det finns därför goda anledningar att tillföra regionen behandlingskapacitet inom det området.
- Att etablera och driva en verksamhet av det beskrivna slaget, som fortlöpande kan bedrivas och utvecklas i Trädgårdsstaden, kommer att tillföra en viktig resurs till hela regionen och Hofors

kommun. En etablering av denna verksamhet kan vara helt avgörande för de enskilda individerna, ge effekter på ohälsotalen och minska långsiktiga kostnader för arbetsgivare och samhällsaktörer.

- Utveckling, genomförande och uppföljning av metoder för såväl förebyggande som rehabiliterande behandling i grön miljö för angivna grupper, kommer att ge resultat och underlag som förbättrar arbete och metoder, vilka kan ge effekter för insatser gentemot andra grupper som unga, äldre, personer med sociala handikapp etc.
- En rehabiliterings- eller hälsoträdgård är en naturlig möjlighet att ta vara på etableringen av Trädgårdsstaden och det stora växthus om 1200 kvadratmeter som nu etableras med AMI:s verksamhet och utveckla den yttre miljön. Trädgårdsstadens helhet med kombinationen av området och växthusen ger unika möjligheter att utveckla en verksamhet som i princip kan bedrivas året runt.
- En verksamhet av den arten som det är fråga om är en naturlig fortsättning på AMI:s verksamhet som innebär att människor ges möjlighet till lägesförändring i avsikt att nå vidare till arbete och egen försörjning. En förebyggande och rehabiliterande verksamhet ligger alltså nära den redan ordinarie verksamheten och är vidareutveckling av en redan etablerad funktion och behöver inte starta från "noll".
- Det finns idag ingen liknande verksamhet i Gävleborgsregionen eller i närområdet. Närmaste platser med mer fokuserad verksamhet inom området är Stockholm och Örebro. Hofors med etableringen av Trädgårdsstaden har avgörande fördelar i förhållande till andra potentiella platser i närområdet med en unik infrastruktur som man är ensam om i närområdet.

Det är relativt kort utvecklingsavstånd från ambition till verksamhet i och med att man bedriver närliggande lägesförändrande arbete gentemot andra grupper som har snarlika eller närliggande förutsättningar som de här angivna. Trädgårdsstadens kombination av växthusen och den gröna miljön understryker denna relation då det krävs omfattande tid och resurser för att etablera motsvarande verksamhet på andra platser.

- En etablering i Hofors har även tydliga geografiska och logistiska fördelar med ett naturligt upptagningsområde i Södra Gävleborg/Gästrikland och Östra Dalarna. Inom sex mils radie, Från Gävle till Borlänge kommuner, bor 250 000 invånare med logistiska pulsådor i form av tåg- & bussförbindelser samt Europaväg 16 för eventuella biltransporter. Det ger möjlighet att både erhålla en kritisk massa och att det finns rimliga möjligheter för deltagare att förhållandevis enkelt transportera sig till platsen. En etablering i Hofors ger även långsiktiga möjligheter till samverkan över regiongränsen för utveckling på ett bredare plan av frågor omkring grön rehabilitering.
- Trädgårdsstaden är ett initiativ som har såväl lokala som regionala aspekter. En utveckling och etablering av en hälsoträdgård med grön naturbaserad rehabilitering understryker detta genom att grundlägga ytterligare attraktivitet med en miljö där invånare såväl som besökare, unga som gamla, ges en grön och naturlig oas att befinna sig i.
- Under förarbetet till förstudien har en kontakt etablerats med Högskolan i Gävle - HiG, med forskare och tidigare studerande som visat intresse att delta i utvecklingen och kommande uppföljning av resultat. Det är en uppföljning eller omsättning av initiativ som tidigare tagits av forskare och studerande vid HiG och innebär att det kan etableras en stark kontakt och relation mellan en etablering och utveckling i Hofors och akademien. Detta borgar i sin tur för väl grundade insatser och att resultat kommer att följas upp med hög kvalitet.

Övergripande målbild

Trädgårdsstaden är en plats för alla uttryckt i Lägesförändring i grön miljö, Arbete, Integration Hälsa, Social utveckling, Funktionsnedsättning & Ett vilsamt rum för invånare och besökare.

Den övergripande målbilden med att initiera processen och genomföra förstudien är att om möjligt etablera en verksamhet i Trädgårdsstaden med naturbaserad grön förebyggande behandling och rehabilitering. Målgruppen är personer som på grund av psykisk ohälsa, smärttillstånd eller funktionshinder behöver stöd och insatser för att undvika långvariga sjukdomstillstånd alternativt påskynda läkande med minskad sjukskrivningstid och återgång till arbete eller funktion.

En etablering ska förutom den direkta verksamheten om möjligt även utgöra en arena för forskare och studenter genom att hela verksamheten, de olika behandlingsinsatserna och miljöerna utvärderas. Trädgårdsstaden, hälsoträdgården och dess verksamhet kan även komma att fungera som praktikplats för studenter på utbildningsprogram vid Högskolan i Gävle eller Dalarna. Avsikten är också att om möjligt intressera andra aktörer som folkhögskola, studieförbund och föreningar, att på olika sätt utveckla och bedriva folkbildningsinsatser. Därigenom kan etableringen innebära ett embryo till ett kompetenscentrum inom området.

En utveckling av önskat slag kräver en samverkan mellan olika aktörer och förstudien innebär även ytterligare förankring och utveckling av relationer som är nödvändiga för att säkerställa detta.

Syfte och mål med förstudien

Syftet med förstudien är att pröva om det finns förutsättningar eller ej för att sedermera komma till en etablering.

Förstudiens övergripande *mål* är att söka svar på ett antal frågeställningar som utgör grunden för ett eventuellt framtida beslut genom att pröva om det är möjligt, i så fall hur och med vilka medel. Även om det inte visar sig möjligt att etablera hela konceptet, skall andra relevanta möjligheter som framkommer i förstudien utforskas och redovisas.

Förstudien ska om möjligt i ett skarpt, konkret och förankrat förslag, svara på hur en *etablering* skall genomföras och om/hur det är möjligt att säkerställa en *kontinuerlig intäktsbaserad drift* efter etableringen. Ett önskat scenario leder fram till en etablering och start av verksamhet under 2019 och 2020.

Verksamhetsbeskrivning och aktiviteter

En utveckling/etablering och drift av en verksamhet inom området innebär ett omfattande åtagande på många områden. Avsikten är att belysa förutsättningarna och utreda om det finns möjligheter att möta dessa. Här finns ett antal områden som behöver belysas och frågor besvaras, för att gå vidare med ett projekt för etablering från tydligt beslutsunderlag vad gäller behov, innehåll, verksamhet, samverkan, utformning, organisation, ekonomiska förutsättningar etc. Förstudien ska belysa och adressera dessa.

Förstudien är upplagd i fyra konkreta steg vilka ger underlag till det fortsatta arbetet.

1. Utveckling av kunskapsplattform

En vederhäftig utveckling och dialog förutsätter en stabil kunskapsbas. Utvecklingen av denna genomförs i tre delar:

För att grundlägga en klar bild av *kunskapsläget* inom etablerad forskning och andra kunskapskällor, är det viktigt att anskaffa en förtydligad bild av forskningsläget med möjligheter och effekter av naturbaserad grön behandling, samt grundlägga en bild av olika inriktningar, metodval, utformningskriterier etc. Studien kommer att ledas av forskare vid Högskolan i Gävle.

För att anskaffa en konkret och tydlig bild av *praktiska överväganden* och val inför en möjlig verksamhet, är det viktigt att inhämta *erfarenhet och kunskap* från redan etablerade aktörer rörande sådana delar som organisation och format, samverkan, ekonomi, uppläggning, behandlings- & metodval, samverkan mm. Här finns också några olika exempel på hur verksamheten kan organiseras. Från enskilda kommuner som bedriver verksamheten i egen regi, till andra platser där verksamheten bygger på samverkan mellan olika parter för att bedriva den. Avsikten är att genomföra studie- och informationsbesök på minst fem platser i landet vilka bedriver naturbaserad rehabilitering vid hälsoträdgårdar. Den främsta är SLU:s (Sveriges Lantbruksuniversitet) hälsoträdgård i Alnarp, vilken är den som hittills verkat och nått längst praktiskt och forskningsmässigt.

Efter den kunskapsmässiga basen utvecklats, genomförs en initial *Bedömning, strukturering och utformning* av hur en rehabiliteringsverksamhet skall formas. Hur insatserna skall inriktas med olika former och metoder, med vilka kompetensresurser och vilken organisation som i så fall behövs för att bedriva sådan verksamhet.

Resultatet av steg 1 redovisas i en delrapport samt en offentlig föreläsning från genomgången av kunskapsläget.

2. *Lägesgenomgång, utveckling av relationer/samverkan och forskningskopplingar*

Med grund i kunskapsplattformen med utvecklad förståelse går processen vidare med att möta realiteterna för en etablering. Detta steg innebär att anskaffa information och föra dialog omkring förutsättningarna. Det kan innebära att den etablerade uppfattningen stöds/bekräftas likväl som att det kan skapa insikter om möjligheter och begränsningar som påverkar bilden och leder till justeringar och/eller förändringar av innehåll. Inom ramen för denna fas genomförs ett antal delmoment

Identifiering av de *synliga behoven*. Dels via de aktuella institutionella aktörernas erfarenheter i utvecklings-, hälso- och vårdperspektiv med grund i deras patient- och klienterfarenheter inom relevanta områden och dels genom kontakt med personer med dessa hälsoproblem. Det innebär en avstämning av behov kontra förväntade insatser med relevanta koncept, metoder & organisation. De främsta och tydligaste institutionella aktörerna är här kommunerna i Gästrikland och Östra dalarna, Region Gävleborg, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.

Rehabiliteringsansvaret ligger idag på arbetsgivarna och det är viktigt att även synliggöra deras intresse och förutsättningar att ge anställda med olika former av arbetsrelaterad ohälsa kan förebyggande behandling eller rehabilitering i Hofors. Avsikten är att föra en dialog ur ett arbetsgivarperspektiv med ovan nämnda offentliga aktörer samt företrädare för näringslivet och privata organisationer som stödjer/finansierar rehabilitering och återgång till ett funktionellt arbetsliv

Det är även nödvändigt att belysa möjligheterna att utveckla *relationer och samarbeten* för en långsiktig verksamhet i en dialog med potentiella intressenter och samarbetspartners. Detta kan innebära samverkan rörande personalresurser, konceptutveckling, utbildningsinsatser, projekt, finansiering mm. Detta omfattar de nämnda offentliga aktörerna och exempelvis studieförbund, föreningar, folkhögskola och privata aktörer inom området som kan vara aktuella. Samverkan mellan olika aktörer kan även vara grunden för hur den är troligen även grunden för utformning av verksamhetens *organisatoriska plattform*.

Den *fysiska platsen och dess utformning* är avgörande för behandlingsresultatet. Beroende av den tillgängliga platsens förutsättningar, och på den inriktning och de behandlingsmetoder som skall genomföras, utformas också miljön i en hälsoträdgård. En utveckling och framtagning av

platsens fysiska utformning ska genomföras inom förstudien för att möta behoven och bli en integrerad del av Trädgårdsstaden. Avsikten är att Sveriges Lantbruksuniversitet – SLU skall genomföra en designprocess som utgår från den faktiska miljön.

En etablering och utveckling av verksamhet skall ges *uppföljning* över tid för en sammantagen bedömning av hur initiativet och hela verksamheten fungerar. Detta skall i så fall genomföras av en *följeforskare* som både agerar med uppföljning och dialog med ledning. Avsikten är att en *följeforskare* i så fall deltar från start. Det ger också en stabilitet genom en fristående aktör som kan bidra med relevanta perspektiv under resan och en tydlig akademisk koppling av helhetsutvecklingen. Förstudien skall innehålla en övergripande planering för detta.

Under förarbetet till förstudien har en möjlighet identifierats att akademiskt utveckla en etablering och dess innehåll ur ett mycket konkret perspektiv. Dagens huvudsakliga forskning visar att grön rehab fungerar, men mindre vad det är som gör att det fungerar och vilka metoder som kan återanvändas med positiva resultat. Ett delarbete skall genomföras med avsikt att *utreda möjligheterna att koppla en doktorand till en etablering*. Fokus för denna skulle vara att särskilt bistå och *forska omkring behandlingsmetoder och koncept* inom naturbaserad grön rehabilitering.

De *ekonomiska grunderna* för en eventuell etablering skall belysas och om möjligt säkerställas. Detta utfaller i två delar; finansiering av själva etableringen och långsiktig intäktsbaserad ekonomisk överlevnadsförmåga för en löpande verksamhet. Själva etableringen kommer att omfatta exempelvis investeringar i miljö, utveckling av behandlingskoncept och metoder och funktion och den långsiktiga verksamheten behöver en intäktsbas kombinerat med flexibel organisation och kostnadsbild.

Denna del i förstudien innebär ett omfattande arbete inom ett antal områden vilka ska föras framåt och belysas i dialog. Vissa av frågeområdena är överlappande vilket innebär att en del dialogmöten kan hanteras effektivt och föras i kombination.

Resultatet av steg 2 redovisas i en delrapport

3. *Slutsatser, informationsspridning och återkoppling*

När steg 1 och 2 är genomförda sammanställs hela förstudiens resultat i ett antal slutsatser vars resultat ges spridning genom en (eller två) workshops (med inbjudan till aktuella aktörer både i Gästrikland och östra Dalarna) och en sammanställd rapport över resultatet.

Avsikten är att få återkopplingen på resultatet från aktuella offentliga aktörer & privata organisationer och företag för att öka kvaliteten i slutresultatet.

4. *Slutligt resultat och förslag*

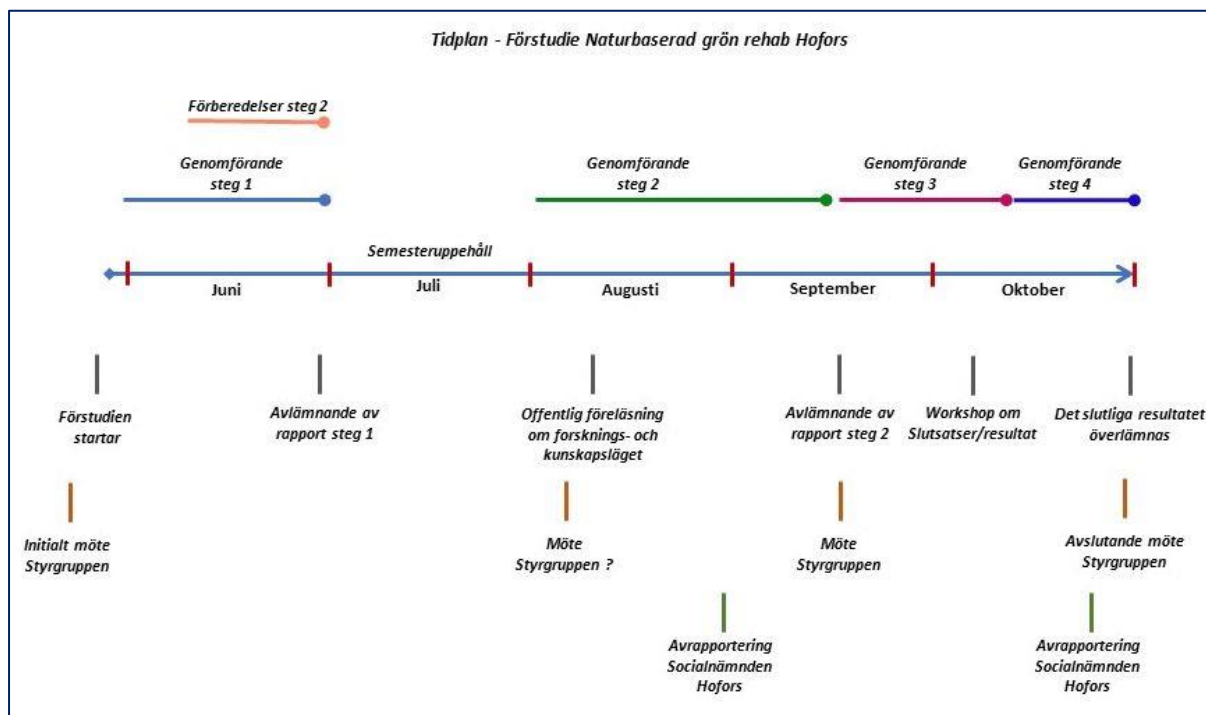
Det slutliga resultatet innebär en justerad version av de i steg 3 framtagna slutsatserna med eventuellt justerade förslag och resultat för förstudien. Resultatet överlämnas till insatsägaren för slutlig bedömning och eventuell implementering av hela eller identifierade delar.

Tidplan

Förstudien skall genomföras från den 1 juni 2019 och skall senast vara klar den 31 oktober 2019 och avslutas vecka 44. Den praktiska uppläggnen går i de fyra angivna stegen ovan. Under juli gör projektet uppehåll för sommarsemester

Aktivitet	Veckonr 2019
1. Organisation/administration	23 - 44
2. Steg 1 - Utveckling av kunskapsplattform	23 - 26
3. Förberedelser för Steg 2	24 - 26
1. Avrapportering Steg 1	26 alt 32
2. Steg 2 - Lägesgenomgång och utveckling	32 - 37
3. Avrapportering steg 2	37
4. Steg 3 – Slutsatser, informationsspridning och återkoppling	38 -41
5. Workshop om slutsatser och resultat	41
6. Steg 4 Slutligt resultat och förslag samt slutrapport	42 - 44

Till denna redovisning kommer andra aktiviteter och händelser vilka stöd- och avrapportering till berörda intressenter. Den sammantagna tidplanen illustreras nedan.

Projektorganisation

Projektägare är Enheten för Arbetsmarknad och Integration i Hofors Kommun. Ansvarig hos projektägaren är Verksamhetschef Stefan Carlehäll.

Förstudien skall ha en enkel och tydlig organisation. En styrgrupp har det övergripande ansvaret för att insatser och planering följs och beslutar om eventuella justeringar eller förändringar av projektets planering i samverkan med Projekt-/insatsägaren, finansiär och partners. Styrgruppen skall även fungera som stöd till genomförandegruppen. Projektet har inte diskuterats i MYSAM-gruppen utan på regional nivå och har förankrats centralt hos Arbetsförmedling och försäkringskassan samt har förankring i Högskolan i Gävle och styrgruppen har företrädare med övergripande regional och lokal förankring och består inte av den lokala MYSAM-gruppen. Dock kan styrgruppen under genomförandet

komma att kompletteras med en deltagare från Högskolan i Gävle och adjungera deltagare från samverkanspartner andra aktörer och verksamhetsnivåer.

Styrgruppen avses att bestå av:

- Jessica Löhman Verksamhetschef Arbetsförmedlingen
- Cathrine Hedin Samordnare Försäkringskassan
- Sussie Holmgren Socialchef Hofors kommun
- Stefan Carlehäll Verksamhetschef AMI – Hofors kommun

Projekt-/insatsgruppen

- Som projektledare avses Stefan Hallström på 50 % av normal heltid. Hallströms tjänster är upphandlade från Institutet för Ledarskap och Lärande av AMI Hofors kommun.
- Som projektmedarbetare avses Timo Lahti på heltid. Timo är heltidsanställd på AMI Hofors kommun
- Som intern koordinator för Trädgårdsstaden och som trädgårdsmästare för utveckling av format för gröna aktiviteter, avses Christina Hansson på 15 % av heltid. Christina är heltidsanställd på AMI Hofors.
- En ytterligare personresurs tillställs från AMI på 30 procent av normal heltid från den ordinarie personalen vid AMI. Personen definieras i den fortsatta processen.
- Olov Dahlin, Forskare och lektor vid Högskolan i Gävle, kommer att ansvara för genomgång av kunskaps-/forskningsläge samt framtagning av en plan för följeforskning.
- Timo Järpeskog, utbildad psykiater som arbetar dagligen med behandling av personer i psykisk ohälsa och masterutbildad med inriktning inom naturbaserad grön rehabilitering, deltar i genomgång av kunskapsläge samt ansvarar för formulering och utvärdering av möjligheter att etablera en forskningsverksamhet omkring en etablering.

Utvärdering

Då projektet innebär en förstudie, fokuseras utvärdering på projektets/insatsens helhetsgenomförande med fokus på processarbetet och resultat av vissa aktiviteter. Under projektet skall en självvärdering genomföras av deltagarna i projektgruppen med inriktning på hur arbetet leds och fortlöper. Kvantitativa underlag i form av antal möten och dialogtillfällen samt antal deltagare publika evenemang ska också insamlas och sammanställas.

Övergripande budget/finansiering

Kostnader

Lönekostnader	336 000
Externa tjänster	413 000
Lokalkostnader	20 000
Material	0
Resekostnader	74 000
SUMMA	843 000

Finansiering

Hofors kommun	311 000
Högskolan i Gävle	25 000
<u>Samordningsförbund Gävleborg</u>	<u>507 000</u>
SUMMA	843 000

Ekonomisk specifikation

Lönekostnader

• Timo Lahti	222 000
• Christina Hansson	31 000
• Ej utsedd uppskattad	58 000
• <u>Olov Dahlin Följeforskning</u>	<u>25 000</u>
Summa	336 000

Externa tjänster

• Konsultkostnad projektledare	288 000
• Konsultkostnad Forskningsutredning Timo Järpeskog	25 000
• <u>Konsultkostnad Sveriges Lantbruksuniversitet</u>	<u>100 000</u>
Summa	413 000

Kostnad för projektledare avser 80 timmar/månad á 900 kr/timme enligt avtal.

Kostnad för forskningsutredning avser 5 dagars ersättning för utredning á 5 000 kr/dag

Lokalkostnader 20 000

Avser externa lokalkostnader för två eller tre föredragstillfällen/workshops

Resekostnader 74 000

Avser externa resekostnader i samband med resor för besök hos hälsoträdgårdar i landet och för lokala/regionala resor avseende möten med företrädare.